

Logotyp 	Nazwa instytucji Muzeum Ustrońskie	
Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Rok 1983 z perspektywy Sejmu, „Życie Warszawy”, 4 stycznia 1983 r., nr 2, s. 3.		
Ilość stron oryginału 1	Ilość skanów 1	Liczba plików publikacji 5
Autor Jan Szczepański	Wydawnictwo / zakład fotograficzny Robotnicza Spółdzielnia	Skan okładki
Miejsce wydania Warszawa	Rok wydania / Data powstania 1983	
Sygnatura ---	Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) artykuł	
Wymiary (wys x szer) 18,9 x 30 cm	Stan zachowania ---	
Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański,		Charakterystyka skanowanego obiektu Artykuł Jana Szczepańskiego, w którym opisuje wpływ Sejmu na możliwości rozwoju społeczeństwa, jego państwa, gospodarki i kultury w roku 1983 na podstawie wniosków płynących z jego działalności w minionych dwóch latach.
Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) socjologia, socjalizm, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Rada Społeczno – Gospodarcza przy Sejmie PRL, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, polityka, społeczeństwo, gospodarka, problemy gospodarcze, budżet, renty, emerytura, system ubezpieczeń społecznych, system emerytalny, Sejm PRL, budownictwo, przemysł, rolnictwo, Narodowa Rada Kultury, Rada Ministrów PRL, kultura		
Prawa autorskie ---		

Z KRAJU Z KRAJU Z KRAJU

Rok 1983 z perspektywy

JAN SZCZEPAŃSKI

Życie społeczeństwa przebiega w wielu wymiarach, między innymi także w wymiarze prawnym. Nie przeceniając możliwości prawa w regulowaniu zjawisk i procesów życia społeczeństwa, trzeba jednak podkreślić, że prawo jest doniosłe dla normowania publicznych aspektów postępowania obywateli i funkcjonowania instytucji. Każdy wymiar życia społeczeństwa — gospodarczy, polityczny,

socjalny, kulturalny, moralny itp. ma swój wyraz prawny. Wiemy oczywiście, że gospodarka ma swoje własne prawidłowości i konieczności, ale wiemy, że muszą się one także mieścić w ramach obowiązującego prawa. Podobnie polityka — w ścisłym rozumieniu tego słowa, czyli zakres spraw i działań związanych ze sprawowaniem władzy — staje się efektywna i konstruktywna, gdy mieści się w granicach praworządności. To samo można powiedzieć o innych dziedzinach życia społeczeństwa. Choćby przebiegają one jako wynik działania wielu zróżnicowanych sił, to jednak ich ramy są określone obowiązującym prawem. Mówiąc krótko: prawo jest doniosłym czynnikiem określającym możliwości rozwoju społeczeństwa. Może być krepującym gorsetem, a może także stwarzać możliwości swobodnego rozwoju. Spójrzmy więc na niektóre ustawy uchwalone przez Sejm w latach 1981-82, jako na czynniki wpływające na możliwości rozwoju społeczeństwa jego państwa, gospodarki i kultury w roku 1983.

Zacznijmy od gospodarki. W minionych dwóch latach Sejm opracował i uchwalił 19 ustaw w ścisłym znaczeniu dotyczących gospodarki. Są to te ustawy, które stanowią prawne podstawy reformy i te ustawy będą działały trwale. Jednakże projekt ustawy o budżecie, odzwierciedlającej aktualny stan gospodarki, jest poważnym ostrzeżeniem podkreślającym stan kryzysu i rozmiar wysiłku, koniecznego dla jego przezwyciężenia. Plan i budżet określają zakres problemów gospodarczych do rozwiązania, ale ustawa czy inne prawo nie mogą wyznaczyć poziomu sprawności organizacyjnej, intensywności i wydajności pracy, jakości produkcji i innych istotnych elementów stanu gospodarki. Stąd prawo opracowane i uchwalone przez Sejm jest tylko jednym z wielu ważnych czynników decydujących o stanie gospodarki w roku 1983.

Drugą dziedziną, której Sejm poświęcił wiele uwagi są sprawy socjalne, poziomu życia i jakości warunków życia. W tej dziedzinie Sejm opracował i uchwalił ponad 20 ustaw, regulujących płace, emerytury, renty, inspekcje pracy, budownictwo, organizacje społeczne itp. aż do ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych. Tu także należy Karta Nauczyciela, ustawy o nieletnich, alkoholizmie i in. Ta działalność ustawodawcza budziła wiele dyskusji. Z jednej strony różne grupy społeczne wywierały silny nacisk na podniesienie płac, rent,

runków życia, a z drugiej strony Sejm zdawał sobie sprawę z rosnącej inflacji — odzwierciedlonej w ustawie budżetowej, a Rada Społeczno-Gospodarcza ostrzegała przed podcinaniem gospodarki przez politykę socjalną wychodzącą ponad rzeczywiste możliwości. Ale gdy gospodarka wyjdzie z kryzysu, istniejące ustawy stworzą ramy dla opekuńczej polityki społecznej.

Trzecią dziedziną działalności Sejmu, budzącą największą uwagę dotyczy polityki organizacji Rady Ministrów i innych instytucji politycznych. Wraz z ustawami dotyczącymi wprowadzenia i zawieszenia stanu wojennego Sejm uchwalił prawie 20 ustaw zmieniających strukturę i organizację centralnych instytucji sprawowania władzy. Dla życia politycznego w roku 1983 szczególnie doniosła jest ustawa z 18 grudnia 1982. Trzeba podkreślić, że ustawę trzeba rozpatrzeć łącznie z uchwałą Rady Państwa o ulaskawieniach skazanych na mocy przepisów stanu wojennego. Wielu posłów głosujących za tą ustawą nie akceptowało wszystkich przepisów, zwłaszcza tych zmieniających kodeks karny, ale uważało, że jest ona doniosła dla pełnego zmieszczenia stanu wyjątkowego. Podobnie jak w gospoda-